

บทที่ 6 บทส่งท้าย

สถานิติบัญญัติของสหราชอาณาจักรในปัจจุบันนี้ยังใช้ระบบ 2 สภาอยู่ (Two Party System) แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ตาม ความเป็นประชาธิปไตยก็คงอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงเหมือนเดิม เหล่าสมาชิกสภาสามัญที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนตั้งแต่สมัยเริ่มต้นจนถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังถือได้ว่ามีประสิทธิภาพมาก แม้หากไม่มีสภาขุนนางเลยก็ย่อมกระทำได้ แต่สหราชอาณาจักรก็ยังคงมีสภาที่สองเอาไว้ เพื่อทำหน้าที่ช่วยถ่วงดุลร่างกฎหมายที่ผ่านสภาสามัญมาแล้ว และคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ของสภาขุนนางก็มักได้รับการยอมรับหรือรับฟังจากสภาสามัญอยู่บ่อยครั้ง แม้ว่าอำนาจในการแก้ไข ดัดแปลงและยับยั้งของสภาขุนนางได้ถูกจำกัดลงเกือบสิ้นเชิงแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่ออนุรักษ์สิ่งที่เคยเป็นจารีตประเพณีที่ดีงามและประวัติศาสตร์ที่เคยรุ่งเรืองและยิ่งใหญ่ที่น่าภาคภูมิใจของสหราชอาณาจักรเอาไว้นั่นเอง

สถานิติบัญญัติของสหราชอาณาจักรได้ปฏิบัติงานและได้ประสบความสำเร็จอย่างมากมาย เพราะมีระบบและกลไกที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างสืบเนื่องและยาวนาน ทั้งด้วยเหตุและผลแล้ว น่าจะทำให้สหราชอาณาจักรเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน แต่ว่า ปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่ใหญ่และเป็นการบริหารบนความขาดแคลนทั้งหลาย ไม่เหมือนสมัยที่มีประเทศอาณานิคมเป็นเมืองบริวารอยู่ ฉะนั้น รัฐบาลแต่ละชุดที่ผ่านมาจึงต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจทั้งสิ้น แม้ว่ารัฐบาลและฝ่ายรัฐสภาได้ร่วมมือกันมาอย่างสุดความสามารถแล้วก็ตาม ซึ่งอันที่จริง เศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรก็เคยทรุดหนักลงตามภาวะของเศรษฐกิจโลกหลายครั้งมาแล้ว แต่ประชากรส่วนใหญ่และสมาชิกสถานิติบัญญัติเป็นผู้มีประสิทธิภาพยิ่ง สามารถนำประเทศร่วมอยู่ในกลุ่มของประเทศมหาอำนาจตลอดมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่งจนถึงปัจจุบันนี้ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจด้านต่างๆ ไม่ทรุดหนักจนเกินไปนัก ประกอบกับการชูดเจาะน้ำมันในทะเลเหนือ ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี จึงทำให้เศรษฐกิจไม่เลวร้ายลงอย่างที่คิด รัฐบาลของพรรคคอนเซอร์เวทิฟที่มีนางมาร์กาเรต แธตเชอร์ เป็นหัวหน้าพรรคในขณะนั้น จึงรอดพ้นจากการถูกเสนอญัตติไม่ไว้วางใจไปได้

ประวัติศาสตร์อังกฤษได้จากกรีกเอาไว้แล้วว่า...สหราชอาณาจักรเคยมีนายกรัฐมนตรีหญิง

คนแรกชื่อ นางมาร์กาเรต แรตเซอร์ สังกัดพรรคคอนเซอร์เวทิฟ.. ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของ
สังคมที่เคยมีเฉพาะผู้ชายเป็นผู้นำมาตลอด ต่างคาดเดากันว่านางคงจะบริหารฯไม่ตลอดภายใต้
ภาวะการณ์ที่ย่ำแย่อย่างนั้น แต่ด้วยปฏิภาณไหวพริบและความจัดเจนทางการเมืองของนางจึงทำ
ให้ประเทศผ่านภาวะวิกฤติการณ์ไปได้และเกิดความเจริญรุ่งเรือง นางบริหารประเทศโดยไม่
คำนึงถึงมติของคณะกรรมการในตลาดร่วมยุโรป อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คะแนนนิยมจาก
สมาชิกพรรคคอนเซอร์เวทิฟลดน้อยลง จนนางไม่แน่ใจว่าเสียงที่สนับสนุนนางจะพอเพียงกับ
การบริหารประเทศต่อไปได้อีกหรือไม่ นางจึงขอให้ลงคะแนนภายในพรรคคอนเซอร์เวทิฟเพื่อ
เลือกหัวหน้าพรรคคนใหม่ แต่เมื่อคะแนนเสียงรอบแรกของนางไม่เป็นที่น่าไว้วางใจนัก นางจึง
หันไปสนับสนุน นายจอห์น เมเจอร์ ลงแข่งขันตำแหน่งหัวหน้าพรรคต่อจากนาง นั้นหมายถึงผู้
ชนะจะดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรคคอนเซอร์เวทิฟหรือการเป็นนายกรัฐมนตรีด้วย ปรากฏว่า
นายจอห์น เมเจอร์เป็นผู้ชนะ

นายจอห์น เมเจอร์ ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กระแสการเมืองที่รุนแรงไม่ราบรื่นนัก เนื่องจาก
เหตุความแตกแยกภายในพรรค มีคนบางกลุ่มต่อต้านการเข้าร่วมระบบเงินตราสกุลเดียว (Single
Currency) ของสหภาพยุโรป (EU) คือไม่เห็นด้วยกับนโยบายของ นายจอห์น เมเจอร์ ประกอบ
กับสมาชิกพรรคอนุรักษ์นิยมเกิดความหวั่นไหวว่า นายจอห์น เมเจอร์ อาจทำให้พรรคพ่ายแพ้
การเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในปี 1997 เพราะคะแนนนิยมจากการสำรวจพบว่าพรรคแรงงานมีคะแนน
นำ ประกอบกับมีคำขู่ตลอดเวลาว่าจะขับไล่ นายจอห์น เมเจอร์ ออกจากตำแหน่ง⁹⁷ ทำให้เขา
ขาดความมั่นใจในการบริหารประเทศ จึงได้ตัดสินใจประกาศลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรค
คอนเซอร์เวทิฟ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 1995 โดยกำหนดให้มีการเลือกหัวหน้าพรรคคนใหม่ ใน
วันที่ 2 กรกฎาคมในปีเดียวกัน และนายจอห์น เมเจอร์ ก็เป็นผู้ชนะอีกครั้งหนึ่ง โดยชนะ
นายจอห์น เรดวูด (John Redwood) ด้วยคะแนนเสียง 218 ต่อ 89 คะแนน⁹⁸

ชัยชนะของนายจอห์น เมเจอร์เมื่อปี 1995 ทำให้เขาสามารถดำรงความเป็นหัวหน้าพรรค
คอนเซอร์เวทิฟต่อมาอีก 2 ปี นั้น ได้นำไปสู่ความปราชัยที่มีต่อพรรคเลเบอร์ เมื่อ 1 พ.ค. 1997
ทำให้นายโทนี่ แบลร์เป็นนายกรัฐมนตรีด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งถึง 89 เสียง นับว่าทำให้รัฐบาลมี

97 "วิกฤติการณ์การเมืองในอังกฤษ" สยามจดหมายเหตุ (14-20 กรกฎาคม 2538) หน้า 810.

98 Ibid., หน้า 809.

เสถียรภาพยิ่งกว่านายกรัฐมนตรีคนก่อนๆ ของพรรคเลเบอร์ที่เคยปกครองประเทศมา

การมีระบบ 2 พรรคนั้น เมื่อพรรคใดมีคะแนนเสียงมากกว่าย่อมเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลได้ กติกานี้จะสัมฤทธิ์ผลก็ต่อเมื่อประเทศนั้นๆ ใช้ระบบพรรคการเมืองชนิด 2 พรรคหรือ Two Party System เท่านั้น ในอนาคตหากการรวมตัวของพรรคโซเชี่ยล เดโมแครติกและพรรคลิเบอร์ลัด เป็นไปอย่างมั่นคงประสบผลสำเร็จแล้ว หากจำนวนสมาชิกพรรคคอนเซอร์เวทีฟ พรรคเลเบอร์ และพรรค S.D.P. Liberal ได้คะแนนเสียงก้ำกึ่งกัน แสดงว่าไม่มีพรรคใดได้รับคะแนนเสียงเกิน ครึ่ง นั่นคือจะมีรัฐบาลผสมเกิดขึ้น สหราชอาณาจักรจะกลายเป็นระบบการเมืองหลายพรรค (multi-Party System) หรือไม่ ก็เป็นที่น่าจับตามองกันต่อไป แต่ทว่า จากการเลือกตั้งเมื่อเดือน พฤษภาคม 1997 พรรค S.D.P. Liberal ก็ยังไม่สามารถได้รับความเชื่อถือให้ขึ้นมามีคะแนนเสียง เทียบเท่ากับพรรคคอนเซอร์เวทีฟและเลเบอร์ได้เลย อีกประการหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม คือ (กรณีที่ไม่มีพรรคใดได้รับเสียงข้างมาก) เมื่อประธานสภาสามัญฯ เสนอรายชื่อหัวหน้าพรรคที่ได้ คะแนนเสียงก้ำกึ่งกันให้แก่องค์พระประมุข เพื่อทรงวินิจฉัยและแต่งตั้งให้ใครเป็นนายกรัฐมนตรี นั้น โดยธรรมเนียมประเพณีที่เคยปฏิบัติกันมานั้น พระมหากษัตริย์จะทรงเลือกหัวหน้าพรรคที่มี คะแนนเสียงมากที่สุดเป็นนายกรัฐมนตรี แต่บางครั้งอาจจะทรงวินิจฉัยให้เป็นอย่างอื่นก็ได้ อย่างที่เคยทรงกระทำในช่วงสงครามโลกครั้งที่แล้วมา จากกรณีอย่างนี้ก็ไม่อาจทำให้อังกฤษ กลายเป็นระบบหลายพรรคได้เลย แต่จะทำให้การดำเนินงานของรัฐบาลชุดนั้นๆ ค่อนข้างลำบาก เป็นอย่างยิ่ง

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ในเวทีการเมืองโลกมาช้านาน หากจะมองย้อนไป อดีตแล้วพบว่า แม้อังกฤษจะมีเนื้อที่เล็กน้อยมาก แต่มีอาณานิคมที่มีขนาดใหญ่จำนวนมาก กระจายอยู่ทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา อินเดียและออสเตรเลีย เป็นต้น ทำให้สามารถ นำทรัพยากรธรรมชาติจากประเทศเหล่านั้นมาสู่ท้องพระคลังอังกฤษเป็นจำนวนมาก ทรัพยากร เหล่านั้นมีมากมายเช่น ทองคำ เหล็ก วุลแฟลม ถ่านหิน เครื่องเทศ พืช ผัก ผลไม้ต่างๆ มากมาย และยังมีเพชร พลอย อัญมณีต่างๆ อีกด้วย จึงทำให้อังกฤษเป็นประเทศที่มั่งคั่งมาตลอด จน กระทั่งหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ประเทศอาณานิคมทั้งหลายได้ทยอยประกาศ อิสระภาพไปจนหมดสิ้น ทำให้เศรษฐกิจของอังกฤษฝืดเคืองลงเป็นอย่างมาก รัฐบาลแต่ละ พรรคจึงต้องพยายามแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างสุดความสามารถ แต่ไม่ง่ายนักที่จะแก้ไขได้เพราะ เป็นช่วงที่สหภาพกรรมกรกำลังมีอิทธิพล มีพลังต่อรองกับรัฐบาลมาตลอดโดยมีการนัดหยุดงาน เป็นเครื่องมือ เช่น หากการต่อรองของสหภาพแรงงานรถไฟไม่เป็นผลสำเร็จ สหภาพแรงงาน

การทำเรื่องก็จะร่วมนัดหยุดงาน และสภาพอื่นๆก็กระทำตามต่อๆกันไป เหตุดังนี้ยิ่งทำให้เศรษฐกิจอังกฤษที่ตกต่ำอยู่แล้ว ยิ่งเป็นมากขึ้น ฉะนั้น ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงเป็นช่วงที่อังกฤษเจ็บช้ำด้านเศรษฐกิจมากที่สุด แต่เนื่องจากว่าการขูดเจาะน้ำมันในทะเลเหนือเป็นผลสำเร็จ สามารถผลิตน้ำมันดิบสู่ตลาดโลกในขณะที่ตลาดโลกกำลังขาดแคลนพลังเชื้อเพลิงเป็นอย่างมาก ประกอบกับว่า ประชากรอังกฤษส่วนใหญ่พยายามต่อสู้และแก้ไขภาวะการณ้อย่างเต็มความสามารถ รัฐบาลทุกชุดจึงมีภาระที่หนักหน่วงยิ่ง ทำให้ประเทศอังกฤษสามารถฟื้นฝ่าอุปสรรคมาได้ ปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจดิ่งเหวได้เริ่มก่อหวอดขึ้นในประเทศแถบเอเชีย และได้เริ่มแผ่ไปยังประเทศอื่นๆมากขึ้น ทำให้อังกฤษไม่อาจนิ่งนอนใจได้เลยว่าอังกฤษจะไม่กระทบกระเทือนไปด้วย แต่การที่เข้าร่วมเป็นหนึ่งในประชาคมยุโรป ทำให้พอมั่นใจได้ว่าจะกระทบกระเทือนจากภัยเศรษฐกิจครั้งนี้ น้อยที่สุด เพราะถ้าจะเกิดการกระทบกระเทือนใดๆขึ้นแล้ว นั่นคือประชาคมในยุโรปต้องร่วมแก้ไขโดยเร็ว และสกุลเงินตราของฝรั่งเศสและอังกฤษก็เป็นสกุลเงินตราที่ใหญ่ย่อมระมัดระวังตัวอยู่เสมอ ทั้งประชาคมเหล่านี้ส่วนมากเป็นประเทศที่ติดตามสถานการณ์ของโลกในทุกๆด้านอยู่แล้ว จึงทำให้อังกฤษมั่นใจตนเองว่าจะไม่กระทบกระเทือนจากกระแสเศรษฐกิจขณะนี้เท่าใดนัก.

.....